

benega ne more za več časa ohraniti in podpirati. Brž ko ne se bode morala razpustiti. Kakoršna bo nova skupščina, tega še ne more nihče uganiti. Bog varuj Francijo!

Na Španjskem zdaj Karlisti jako napredujejo. Dobili so črez morje novih in dobrih kanonov in streljiva. Ob enem so vzeli močno in veliko mesto: Cuenco, ki je že precej blizu glavnega mesta: Madrida. To je republikance silno iznemirilo. Zato pa so začeli strahovito postopati. Vso Španjsko so djali v obsedni stav t. j. vojaška gospodska edina velja. Kdor s Karlisti potegne, temu se vzeme vse premoženje, ki se ima delivati med zapuščence usmrtenih republikanskih oficirjev in vojakov. Ob enem hočejo 120.000 mož orožati in Karliste popolnem uničiti. Bo pa težko kaj iz tega. Liberalizem na Španjskem peša. Imajo že zadosti!

V Severni Ameriki je veliko mesto Chicago drugič skoro do tal pogorelo. Škoda je velika.

Za poduk in kratek čas.

Naša mladina.

(Konec.)

Jabelko ne paše daleč od
debla. „Nar. pr.“

Navadno pravimo: naš vek je vsega tega kriv, časi so taki! Tako sploh govoré ljudje, ki stvari bolj na tanko ne poznajo ali je nočejo preiskovati. — Nobena doba v zgodovini ni sama za se, vsaka se razvija iz poprejšne: slabo zrno, katero se je predstoletja vsejalo, sedaj v klasje gre. — Pojdimo tedaj za stoletja nazaj in pogledimo v kratkem njih zgodovino in tam bomo marsikaj najdlji, kar nam sedajnost malo bolj pojasnuje.

Prvi uzrok brezverske odgoje se mora iskati veliko pred nami v 15. in 16. stoletji, ker takrat se je začela ločevati voda od vere tako, da je sedaj pregovor postal: veruje le tisti, kdor nič ne ve; vera je tedaj le za neučene, neomikane ljudi, olikanim (?) pa je ni treba! Velikanske premembe so se takrat godile: pot v Indijo in v novi svet je bil najden. Ljudje, ki so se v srednjem veku navduševali za vero, hoteli so obogateti, zelo obogateti; v kratkem času so bili njih misli in prizadevanja le v to obrnjene, po kakošni poti bi se to ložej speljalo. Obert in trgovstvo se je sicer močno povzdignil, a svet je zabredel v materialzem; tačas nastavše krivovere so zametovale cerkveno veljavo in z zanikanjem veljave rimske Cerkve so bila na stežaj široko odprta vrata vsem verskim ločinam, ki so ta čas iz tal rastle, kakor gobe po jesenskem dežu, nejeverstvo in bogotajstvo, ali kakor ga nekteri imenujejo umoverstvo (racionalizem) je bil le dosledica Lutrovih in Calvinovih nauk. Ta nesveti duh dvomljivosti

(skepticizma) se je zanesel tudi med Katoličane v katoliške države; iz Angleškega je prišla gola nejevera na Francosko, samopašnost in gizdavost francoskega dvora je kužila Francosko; francoske šege in navade, tedaj tudi slabo izrejo mladine so pa drugi narodi, Nemci in Slovani radi posnemali. Gospôda je svojo deco francoski izrejevala, razuzdano življenje višjih krogov se je tudi posnemalo v nižjih, iz mestnih palač je prišla v kmečke kočure, gospôsko in neversko je bilo nekaterim vse eno.

Kako ostro so bičali pošteni Nemci opičarijo svojih rojakov, ki so zametavali svoj jezik, svoje šege in navade in se sramovali biti Nemci; z zgovorno besedo so dokazovali zleg, ki se širi med ljudstvo, ko se v izrejo otrok vdinjajo tujci in tujke, ki ne znajo drugega kakor svoje hvaliti, pa zaničevati stare domače lepe navade. — S staro nošo, tako se namreč trdili, so otroci odložili tudi stare pobožne navade, — vse tako, kakor pri nas toži stari Kranjec v znani pesmi. — Nemci so se menda naveličali francoskih šeg in navad, vzlasti v Napoleonovih časih, in sedaj svoj jezik, svoje navade gotovo visoko cenijo, dasiravno še francoska noša po svetu gospodari. — Še bolj pa kakor Nemec soseda Vlah, posnema pa Slovenec svojega gospoda, Nemca. Kar je nemško to je njemu tudi gosposko; omika se začne z nemškim jezikom: kdor tega ne ume, je neveden. Dolgo podložništvo in vse politične razmere so to misel vteple v naš narodič. „Čemu so neki šole, ako se otroci tolikanj potrebnega nemškega jezika ne bodo učili“, tako modrujejo vse učene (?) glave, in iz tega modrovanja pa sklepajo politikiarji potrebo ponemčevanja ljudskih in srednjih šol.

Nejeverstvo se je globoko vkoreninilo med narod miselcev, kakor se Nemci ponosno imenujejo; ta duh pa tišči iz Nemčije na vse kraje, koder se čuje nemški glas, koder Nemci prebivajo. Pred tičoč leti se je širila kršanska vera med Slovence in v njenem imenu so zahtevali Nemci nadvlado po slovenskih deželah, sedaj pa ravno v tem smislu širijo brezverki liberalizem med Slovence, njih enako misleči slovenski tovariši so jim pa preponižne sluge, mahajo kakor da bi se skušali z njimi po starih kršanskih šegah in navadah med slovenskim narodom, in ljudstvu jemljejo to, kar ga edino še ohranjuje in obvaruje. Njih največa skrbljivost je ta, da bi slovenski narod olikali s tem, kar so že drugi narodi zdavno kakor nepraktično in nerabljivo za ljudsko odgojo zavrgli. To pa vse v imenu „svobode“ in „napredka“, se ve da iz rodoljuba (!), češ, da slovenski narod ne bo pred častén, dokler se verskih predsodkov (?) in sredovečne teme ne otrese! — Ko pa govorimo o neveri po Nemčiji, nikakor ne mislimo, da bi bili Nemci v svoji deželi ali tudi med nami naseljeni Nemci sami neverci, ker so nam ravno sedaj nemški Katoliki v izgled vernosti in vdanosti; govorimo le o načelu, katero je sedaj

na Nemškem in tam, koder Nemci gospodarijo, nadvlada vse drugo; tudi se nam nekako misel vriva, da je ves ta liberalizem nemških politikarjev le vabljava zanjka, v katero se love slovenski liberalci; žival v žrtvo odbrano so stari pogani z venci okinčali, in potem pred žrtvenik peljali.

(„Uč. Tovariš.“)

Razne stvari.

(Izvožnja avstrijske mōke v tuje dežele.) Leta 1862 se je vsega vkup izvozilo mōke 880.069 colnih centov; leta 1869 je poskočilo število na 3.261.044 in leta 1871 celó na 3.556.258 colnih centov. Vsled slabe letine se je leta 1872 ta številka znižala na 1.418.054 in zadnje leto 1873 je padla celó pod ono od leta 1862 na 731.844. Mōka iz našega žita je izvrstna tako, da se sme pričakovati, da se je bode vedno več izvažalo, če je bomo le sami kaj imeli. Letos bode številka izvoženih centov težko prejšnjih obilnih let dosegla. —

(Umrl) je č. g. Martin Mihelin, župnik v pokoji za vodenico. R. J. P.

(Za družbo duhovnikov) so nadalje vplačali: č. gg.: Dolinšek Blaž 22 fl. (za l. 1873 in 1874); — Bezjak 11 fl. (l. 1874); — Koceli 2 fl. (l. 1874); — Žuža Anton 100 fl.; — Sorglecher 59 fl. (poprej že 11 fl.)

(Ne ob hudem vremenu pod drevo!) Kako nevarno da je to, kaže naslednji izgled. Pri Lapištyi v Kološki županiji na Ogerskem se podá nedavno, ko je prišla huda nevihta, sedmer o otrok, ki so jagode nabirali, pod drevo v zavetje. Strela udari v drevo in pobije vseh 7 otrok.

(Na 10 gl. globe in plačanje stroškov) ob sodila je krajna sodnija v Kozjem g. župnika pri sv. Petru p. sv. gor. Tožil je zavolj žaljenja časti nek ženin, ki je s pijanimi pričami neko saboto pozno navečer prišel zastran oklica, ter se z g. župnikom skregal. No, naposled bode mo pijance le kar hvaliti smeli, če nečemo sodnijskih sitnob imeti?!

(Banka Slovenija.) Opravilni svet banke Slovenije imel je 16. t. m. sejo, pri kateri so vsi opr. svetovalci soglasno sklenili, da se skliče izvanredni občni zbor delničarjev, zato da oni privolijo da se na vsaki medčasni list doplača 10 % ali 20 fl., ker so nam dozdašne podružnice in ustanovni stroški krivi, da nima banka več toliko denarja, da bi vpešno delovati zamogla. — To priporočajo opr. svetovalci vsem delničarjem storiti, ker po človeškem spoznanju se nam pri zdajšnjem delovanju voditeljev banke gotovi dobiček obeta. Ako bi pa kdor hitro plačati ne mogel, si bo okrok postavil ali se z menjico zavezal, to kedar bi treba bilo storiti. — Delničarji pošljite svoje delnice po naznanilu v Ljubljano in da se

škode varnjete, glasujte po zanesljivih možeh za ta predlog in po premaganih prvih težavah nam bo to v čast in dobiček!

V moji nenavzočnosti nadomestuje me pri vredovanju „Gospodarja“ č. g. dr. Lavoslav Gregorec. Dopisi se pošiljajo kakor do sedaj na vredništvo „Slov. Gospodarja“.

Dr. Jož. Ulaga.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Pruju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	6	90	6	75	7	—	6	75
Rži	5	20	5	—	4	—	3	80
Ječmena	4	—	3	—	4	—	3	—
Ovsa	3	60	3	50	2	40	2	80
Turšice (koruze) vagan	5	30	4	80	5	—	4	50
Ajde	4	30	4	50	5	60	4	90
Prosa	5	—	5	70	5	60	6	—
Krompirja	3	—	2	50	2	—	1	80
Sena cent	1	50	1	80	1	—	1	35
Slame (v šopkih)	1	20	1	50	—	80	1	40
„ za steljo	—	80	1	—	—	60	—	90
Govedine funt	—	28	—	30	—	28	—	24
Teletine	—	28	—	26	—	28	—	24
Svinjetine	—	31	—	30	—	44	—	34
Slanine	—	44	—	38	—	44	—	40

Loterijske številke:

V Trstu 18. julija 1874: 22 75 76 80 51.
Prihodnje srečkanje: 1. avgusta.

Ces. kralj.

3—12 dvorni puškar

Ivan M. Erhart,

v Mariboru priporoča:

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz železa od 12 gl. — kr.
(do najvišje cene.)

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz svila (dreta) . 18 „ — „
(do najvišje cene.)

Lefaucheux (lefoše) iz svila od 30 „ — „
(do najvišje cene.)

Lencaster (lénkaster) in svila od 44 „ — „
(do najvišje cene.)

Revolverje 8 „ — „
(do najvišje cene.)

Pistole dvocevke 2 „ 50 „
„ enocevne 1 „ 30 „